

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
หน่วยงาน ศูนย์วิจัยพืชสวนตรัง

1. ความเป็นมา

ศูนย์วิจัยพืชสวนตรัง ได้รับโครงการมาดำเนินการจาก ดร.พิศิษฐ์ วงอุไร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 โดยเลือกพื้นที่ทางทิศใต้ของศูนย์ฯ ซึ่งเป็นพื้นที่เขา หุบเขา เนื้อที่ประมาณ 296 ไร่ เป็นพื้นที่ปกป้องพันธุกรรมพืช ต่อมาได้นำแปลงรวบรวมผักพื้นเมืองที่บริโภคในภาคใต้ จำนวน 5 ไร่ และแปลงรวบรวมไม้ผล เขตร้อน จำนวน 10 ไร่ ซึ่งเป็นกิจกรรมปลูกรักษาพันธุกรรมพืช เข้าไปอยู่ภายใต้โครงการด้วย

2. ที่ตั้งโครงการ

พื้นที่ภายในบริเวณ ศูนย์วิจัยพืชสวนตรัง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

3. วัตถุประสงค์

- รักษาสภาพป่าดั้งเดิมให้คงสภาพมากที่สุด
- รักษาพันธุ์พืชพื้นเมืองที่บริโภคในภาคใต้
- รักษาพันธุ์ไม้ผลเมืองร้อนให้คงอยู่และมีความหลากหลาย

4. พื้นที่เป้าหมาย

4.1 พื้นที่เป้าหมายโครงการ

4.1.1 กิจกรรมปกป้องพันธุกรรมพืช 296 ไร่

4.1.2 กิจกรรมปลูกรักษาพันธุกรรมพืช

- แปลงปลูกรวบรวมผักพื้นเมืองต่างๆ ของภาคใต้ จำนวน 5 ไร่
- แปลงปลูกรวบรวมไม้ผลเมืองร้อน จำนวน 15 ไร่

5. หน่วยงานรับผิดชอบสังกัดกรมวิชาการเกษตร

- หน่วยงานหลัก ศูนย์วิจัยพืชสวนตรัง สถาบันวิจัยพืชสวน
- หน่วยงานร่วมดำเนินการ 1. กรมคุ้มครองพันธุ์พืช
2. กรมแผนงานและวิชาการ

6. งบประมาณ

งบปกติ กรมวิชาการเกษตร

7. ผลการดำเนินงาน

กิจกรรมปกป้องพันธุกรรมพืช

- อนุรักษ์ป่าพืชพรรณ และนิเวศน์ป่าให้คงสภาพเดิม 296 ไร่
- ดัดป้ายชื่อพันธุ์ไม้ได้ 35 ชนิด
- ทำทางเดิน เข้าสู่พื้นที่ และซ่อมแซมรั้วรอบบริเวณ
- เก็บข้อมูลพืชและต้นไม้ใหญ่ บางชนิดไว้

กิจกรรมปลูกรักษาพันธุ์กรรมพืช

- รวบรวมผักพื้นเมืองที่ใช้บริโภคในภาคใต้ จำนวน 5 ไร่ โดยซ่อมแซม และนำมาปลูกเพิ่มเติม ปัจจุบันมีกว่า 80 ชนิด
- รวบรวมพันธุ์ไม้ผลเมืองร้อน จำนวน 15 ไร่ โดยซ่อมแซม ปลูกเพิ่มเติม และวางระบบน้ำ เพื่อให้ให้น้ำในฤดูแล้ว

8. ผลสำเร็จและผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

ผลสำเร็จ

- ปกป้องรักษาพืชป่า ผักพื้นเมือง และไม้ผลเมืองร้อน ไม่น้อยกว่า 380 ตัวอย่าง ให้คงสภาพเดิม ไว้ศึกษาและใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน
- จัดทำข้อมูลพันธุ์กรรมพืชได้ 350 ตัวอย่าง

ผลสัมฤทธิ์

- ให้บริการเกษตรกร นักเรียน นักศึกษา เข้าเยี่ยมชมได้ 320 ราย

9. ปัญหา/อุปสรรค

ถนนไปสู่พื้นที่โครงการเป็นถนนดิน ฝนชุกทำความเสียหาย ต้องซ่อมแซมเป็นประจำทุกปี แต่งบประมาณมีไม่เพียงพอ